

BẢNG CẤP ĐI HOÀNG SA THỜI MINH MẠNG

Bài viết gồm 8 trang của tác giả Nguyễn Đăng Vũ được đăng trên tạp chí Văn hóa nghệ thuật giới thiệu về các thông tin trong một văn bản cổ mà gia tộc họ Đặng ở thôn Đồng Hộ, làng An Hải, huyện Lý Sơn đã gìn giữ suốt 175 năm qua có liên quan đến bảng cấp đi Hoàng Sa thời Minh Mạng.

Dù không phải sắc chỉ của vua, hoặc lệnh của bộ Binh, nhưng việc đi Hoàng Sa lẫn Trường Sa để đo đạc, vẽ bản đồ, cắm mốc, dựng bia chủ quyền, trồng cây trên đảo là có sự chỉ đạo thống nhất của nhà nước phong kiến Việt Nam, đặc biệt là vào thời Minh Mạng, thể hiện rõ trong các bộ chính sử của triều Nguyễn, như Đại Nam thực lục, Quốc triều chính biên toát yếu..., hoặc trong các châu bản triều Nguyễn. Trong bộ chính sử như Đại Nam thực lục, Quốc triều chính biên toát yếu... và châu bản triều Nguyễn, lẫn các tài liệu khác có nói về những chuyến hải trình đi Hoàng Sa vào các năm 1834, 1835, 1836, 1837, 1838..., tức các năm Minh Mạng 15, 16, 17, 18, 19..., sẽ thấy danh tính những cai đội, đội trưởng, chánh đội trưởng suất đội, các viên giám thành vẽ họa đồ và hàng trăm binh phu, thủy thủ vô danh cùng đi với họ, bởi sử sách không thể nào ghi đầy đủ tên tuổi, bản quán của tất cả binh phu trong từng năm một. Dù không phải đi Hoàng Sa, lẫn Trường Sa, tất cả đều hy sinh, nhưng hàng trăm ngôi mộ gió còn hiện diện trên đất đảo Lý Sơn cũng đã cho chúng ta nghĩ về một sự hy sinh thầm lặng không hề nhỏ. Không chỉ trùng khớp với những ghi chép trong các bộ chính sử, nội dung văn bản cổ còn trùng khớp với nhiều nguồn tài liệu, thư tịch bằng chữ Hán của các sử gia, quan lại ở những triều vua khác nhau, đặc biệt là những tài liệu, thư tịch có ghi chép khá kỹ lưỡng về hoạt động của đội Hoàng Sa - Trường Sa cũng như việc thực thi chủ quyền của Việt Nam tại 2 quần đảo này. Đó là những ghi chép của Nội các triều Nguyễn trong Khâm định Đại Nam hội điển sự lệ, của Phan Huy Chú trong Lịch triều hiến chương loại chí và Hoàng Việt địa dư chí, của Nguyễn Thông trong

Việt sử cương giám khảo lược... Cùng với những trang ghi chép của các sử gia phong kiến Việt Nam là các tờ phúc tấu, tấu trình lên cho vua của các đình thần như bộ Công, bộ Hộ, các quan đầu tỉnh..., và được vua phê chuẩn bằng mực đỏ, gọi chung là châu bản (châu = mực đỏ), đặc biệt là châu bản dưới thời vua Minh Mạng. Châu bản Minh Mạng tập số 54 cho biết, ngày 18-7 năm Minh Mạng thứ 16 (1835), vua đã ra chỉ dụ thưởng phạt cho những người đi Hoàng Sa. Rõ ràng là các sự kiện được ghi trong nội dung của văn bản cổ không chỉ trùng khớp với chính sử mà còn trùng khớp với các trang ghi chép trong các tài liệu cổ khác, đặc biệt trong châu bản triều Nguyễn thời vua Minh Mạng. Đây là những minh chứng thêm một lần nữa khẳng định chủ quyền của Việt Nam ở hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa.